

Viden, Værdier og Refleksion

RUS

MID

LER

Indledning

En tidlig, forebyggende rusmiddelindsats er vigtig, da vaner, herunder risikoadfærd, grundlægges i ungdomsårene.

Dette materiale indeholder viden og lovgivning om rusmidler med fokus på rygning, alkohol og stoffer.

Forudsætningen for at træffe et kvalificeret valg er, at man i forvejen har reflekteret over situationen og har den fornødne viden og redskaber til at agere, når man møder fristelser, udfordringer eller pres. (Kilde: Theory og addiction, Robert West and Jamie Brown- PRIME theory).

Derfor er fremgangsmåden og opgaverne i materialet konstrueret således, at de udfordrer eleven og fællesskabet/klassen til at forholde sig til grundlæggende værdier og får dem til at reflektere over sammenhængen mellem disse værdier og deres adfærd.

Desuden giver materialet eleverne mulighed for at øve sig i at sige fra overfor pres fra deres venner eller omgangskreds.

Formål:

Formålet med undervisningsmaterialet er at sikre, at eleverne har en grundlæggende viden om rusmidler og de fornødne redskaber til at sige fra og dermed forebygge uhen-sigtsmæssig brug af rusmidler.

Formålet med hver aktivitet er beskrevet under modulerne.

Målgruppe:

Materialet er udviklet til elever i 7., 8. og 9. klasser.

Varighed:

90 minutter.

Materialet indeholder to moduler af 45 min. varighed.

Forberedelse:

Nedenstående materialer skal du bruge til undervisningen i modul 1 og 2:

1. PowerPoint "Viden, Værdier og Refleksion" (findes på hjemmesiden).
2. Klip/skær grønne og røde papkort - et grønt og rødt papkort til hver elev.
3. Print Bilag 1: Prioritering af værdier - en opgave til hver elev.
4. Print Bilag 2: Gruppeopgave med spørgsmål til eleverne - en opgave til hvert hold.
5. Print Bilag 3: Sig fra-kort - et kort til hvert hold.
6. Husk hæftemasse til at hænge papkort op på væggen.

Modul 1 - Værdier (45 min.)

Aktiviteter	Formål	Materiale
Læreroplæg: Hvad er rusmidler?	Eleverne introduceres til begrebet "rusmidler".	
Quiz om narkotika lovgivningen Er det lovligt?	Eleverne introduceres til relevant lovgivning i relation til rusmidler.	Grønne og røde papkort Et grønt og rødt papkort til hver elev
Individuel opgave: Prioritering af værdier	Eleverne bliver mere afklarede i forhold til hvilke værdier, der er vigtige.	Bilag 1: Prioritering af værdier En opgave til hver elev.
Opgave: Gæt en værdiprofil	Eleverne erfarer, at "de andre" typisk også har "sunde værdier".	
Opsamling: Hvilke værdier er vigtige for jer?	Eleverne forholder sig til sammenhængen mellem grundlæggende værdier og adfærd. Herunder at fysisk og psykisk helbred er en forudsætning for mange af de andre værdier.	

Slide 1: Forside

Slide 2: Modul 1

Slide 3 + 4: Læreroplæg

Hvad er Rusmidler?
(ca. 5 min.)

1. Fortæl eleverne, at de i dette undervisningsforløb skal arbejde med emnet rusmidler.
2. Spørg eleverne: Hvad er rusmidler?

Vent på elevernes svar, inden du trykker videre på PowerPointen.

Når du trykker videre, vil der komme eksempler på forskellige rusmidler (Tobak, Alkohol, Hash og Andre stoffer).
3. Fortæl eleverne, at dette undervisningsforløb handler om alkohol, hash og andre stoffer. Dvs. de rusmidler, der tydeligt ændrer den måde, vi opfører os på, hvis vi bliver påvirket af dem.

Slide 5 + 6: Quiz om narkotika lovgivningen

Er det lovligt?
(ca. 7 min.)

1. Du skal uddele et rødt og et grønt papkort til hver elev.
2. Eleverne svarer: "Ja" ved at række det grønne papkort i vejret, og "Nej" ved at række det røde papkort i vejret.
3. Tryk én gang på PowerPointen, så kommer det første spørgsmål frem.

Tryk igen så kommer svaret til første spørgsmål.

Tryk igen så kommer næste spørgsmål.

Osv.
4. Gennemgang af lovgivningen (slide 6).

Slide 7: Individuel opgave

Prioritering af værdier
(ca. 8 min.)

1. Del eleverne op i hold med ca. 5 elever på hvert hold.
2. Uddel opgaven: *Prioritering af værdier*.
3. Eleverne skal sætte kryds ved de 5 værdier, der er vigtigst for dem.

Slide 8: Opgave

Gæt en værdiprofil
(ca. 20 min.)

1. Du skal nu indsamle de individuelle opgaver fra Hold 1.

Fortæl eleverne, at du vil læse en tilfældig opgave op for klassen, og at de derfor skal sætte X på deres opgave, hvis de ikke ønsker, at den bliver læst op.

2. Vælg en tilfældig opgave fra Hold 1 og læs de valgte værdier op for klassen.
3. Nu skal de andre hold gætte hvem fra Hold 1, der har valgt de 5 værdier, som du har læst op.
4. Gå videre til Hold 2 og vælg en tilfældig opgave, som du læser op for klassen.
5. Nu skal de andre hold gætte hvem fra Hold 2, der har valgt de 5 værdier, som du har læst op.
6. Gå videre med hold 3, 4, 5, osv.

Slide 9: Opsamling

Prioritering af værdier
(ca. 5 min.)

1. Spørg hvor mange elever, der prioriterede fysisk helbred.
2. Spørg hvor mange elever, der prioriterede psykisk helbred.
3. Det skulle gerne blive tydeligt, at de fleste elever prioriterer fysisk og psykisk helbred. Hvis dette ikke er tydeligt, må du fortælle eleverne, at et godt fysisk og psykisk helbred er forudsætningen for mange af de andre værdier.

Modul 2 - At sige fra (45 min.)

Aktiviteter	Formål	Materiale
<p>Læreroplæg: Hvordan skader misbrug fysisk helbred? Hvordan skader misbrug psykisk helbred?</p>	<p>Eleverne sætter ord på negative konsekvenser ved brug af rusmidler.</p>	
<p>Film Rundt om rusmidler- til elever.</p>	<p>Eleverne introduceres for relevante temaer i relation til unge og rusmidler.</p>	<p>Se filmen her (link) (link findes også i PowerPointen).</p>
<p>Læreroplæg: Forslag til at sige fra.</p>	<p>Eleverne forholder sig til fordele og ulemper ved at sige fra på forskellige måder og i forskellige situationer.</p>	<p>Bilag 2: Gruppeopgave med spørgsmål til eleverne En opgave til hvert hold.</p>
<p>Sig fra- træning: Formulere spørgsmål og svar.</p>	<p>Eleverne reflekterer over og forholder til social pres. Eleverne får redskaber til at sige fra.</p>	<p>Bilag 3: Sig fra-kort. Et papkort til hvert hold. Hæftemasse (lærertyggegummi) til at hænge papkort op på væggen.</p>

Slide 10: Modul 2

Slide 11: Læreroplæg

Hvordan skader misbrug fysisk helbred?
(ca. 5 min.)

1. Spørg eleverne: Hvordan tror I, at alkohol, hash og andre stoffer påvirker fysisk helbred?
Vent på elevernes svar, inden du trykker videre på PowerPointen.
2. Når du trykker videre på PowerPointen, kommer der en beskrivelse af, hvordan alkohol, hash og andre stoffer påvirker det fysiske helbred.

Slide 12: Læreroplæg

Hvordan skader misbrug psykisk helbred?
(ca. 5 min.)

1. Spørg eleverne: Hvordan tror I, at alkohol, hash og andre stoffer påvirker psykisk helbred?
Vent på elevernes svar, inden du trykker videre på PowerPointen.
2. Når du trykker videre på PowerPointen, kommer der en beskrivelse af, hvordan alkohol, hash og andre stoffer påvirker det psykiske helbred.

Slide 13: Film

Rundt om rusmidler
(ca. 5 min.)

1. Spørg eleverne, hvad de synes om filmen. Hvad oplever de som mest relevant?
2. Gentag evt. de pointer, som du oplever, der er mest relevante for eleverne.
Kom ind på hvorfor det er vigtigt at kunne sige fra i forhold til rusmidler.
Brug evt. følgende temaer fra filmen: Unge hjerner, ulykker, vold, uønsket sex, forgiftning, dårlig indlæring, afhængighed.

Slide 14: Læreroplæg

Forslag til at sige fra
(ca. 5 min.)

1. Gennemgå eksemplerne i PowerPointen.

Slide 15: Gruppeopgave

Spørgsmål til eleverne
(ca. 10 min.)

1. Del eleverne op i grupper med ca. 4-5 elever i hver gruppe.
2. Udlever gruppeopgaven med spørgsmål til eleverne.
3. Eleverne skriver deres svar på spørgsmålene. Svarene gennemgås i plenum.

Slide 16: Sig-fra træning

Formulere spørgsmål og svar
(ca. 15 min.)

1. Udlever to Sig fra- kort til hvert hold.
2. Hvert hold skal formulere to spørgsmål, der lægger pres på andre i forhold til alkohol, hash eller stoffer. Et eksempel kunne være: "Kom nu! Du er godt nok kedelig, hvis du ikke vil drikke med os andre". Eller: "Vil du ikke ryge med? Der sker altså ikke noget ved at ryge hash én gang".
3. Hvert hold sender deres 2 kort med spørgsmål til et andet hold.
Send rundt med uret, så passer det også, når der er et ulige antal grupper.
4. Hvert hold skal skrive et svar til de spørgsmål, som de har modtaget fra et andet hold.
Det skal være svar, der siger fra i forhold til socialt pres.
Eleverne kan evt. tage udgangspunkt i eksemplerne fra slide 14:
Spørgsmål: Kom nu! Du er godt nok kedelig, hvis du ikke vil drikke med os andre.
Svar: Nej tak, det er vigtigt, at jeg er frisk i morgen. Jeg skal spille kamp.
5. Kort med spørgsmål og svar hænges op på væggen i klassen med lærertyggegummi.
6. Eleverne går rundt og læser alle spørgsmål og svar. Eleverne vælger det bedste svar ved at skrive deres navn på kortet. Man kan ikke vælge sit eget kort.
7. Efter udvælgelsen taler eleverne om, hvorfor de synes, at nogle svar er bedre end andre.

Slide 17 + 18: Afslutning

(ca. 10 min.)

1. Fortæl eleverne, at den rusmiddelforebyggende undervisning er slut.
2. Hvis der er tid, kan du høre, om der er nogle afsluttende spørgsmål fra eleverne.
Hvis eleverne har spørgsmål, som du ikke kan svare på, kan I evt. gå på nettet sammen.
Brug Sundhedsstyrelsens hjemmeside www.altomstoffer.dk

Materialet er udarbejdet af:

Pædagogik, Undervisning og Fritid, Børn og Unge samt Ungecentret Skanderborgvej, Sociale Forhold og Beskæftigelse, Aarhus Kommune - 1. udgave 2022.

